

# GENEALOGIE (DE) RAS

('s-Hertogenbosch, Breda, Dordrecht)

Een minimum aan resultaat, een maximum aan inspanning.

door

J. Heemskerk

*(Deze genealogie is gepubliceerd in Kronieken 1999 , een uitgave van de  
Genealogische Vereniging Prometheus)*

## *Inleiding*

De oogst aan gegevens voor deze genealogie rechtvaardigt niet direct een publicatie. Onderzoek naar militaire families is niet eenvoudig, maar als er dan nog een extra probleem is, dat een naam als De Ras door samenvoeging tot Dras of Deras in indexen op uiteenliggende plaatsen wordt ondergebracht, zodat deze maar beperkt uitkomst bieden, is het reëel te verwachten resultaat tot een hersenschim te rekenen. In de loop van 30 jaar is er door nauwgezet doorwerken van archivalia en door enige gelukstreffers uiteindelijk een werkstuk ontstaan, waarvan ik niet had durven dromen dit ooit verwezenlijkt te zien. Publicatie lijkt mij daarom op zijn plaats. Oprechte dank aan drs. L.M. van der Hoeven te Rotterdam, die voor mij op menig archief indexen heeft nageslagen, en aan de heer C. Los te Lewedorp voor onderzoek op het Rijksarchief te Middelburg.

## *Genealogie*

I. **Jan Pieters de Ras** (ook: **Deras**), ruiter te 's-Hertogenbosch onder ritmeester Barghianghe. Hij ondertr. 's-Hertogenbosch 5-2-1631 met **Margarita Claes**, j.d. van Sluis in Zeeuws-Vlaanderen, won. ten tijde van haar huwelijk in 's-Hertogenbosch.

Kinderen uit dit huwelijk:

1. *Martijnken*, ged. 's-Hertogenbosch 7-11-1632 (get. Goevert Jansens en Susanna Seebarchts).
2. *Johannes*, volgt II.

II. **Johannes de Ras**, ged. 's-Hertogenbosch 23-2-1635 (get. Claes en Derckien Clasens), overl. tussen 8-5-1665 en 1-6-1666, soldaat onder de gouverneur van Breda, later sergeant bij de compagnie van kapitein Kien te Dordrecht. Op 8-2-1660 huwde te Teteringen een Johannes de Ras. Bij de inschrijving van dit huwelijk en de ondertrouw te Breda staat geen plaats van geboorte of herkomst vermeld. Het vernoemen van een dochter met de naam Margrieta, zoals zijn moeder heette, maakt het zeer waarschijnlijk dat de huwelijksinschrijving van 1660 te Teteringen betrekking heeft op de in 1635 te Den Bosch gedoopte Johannes de Ras. Hij huwde met **Theodora (ook Dircxken) Abrahams van Slingelandt**, afk. van Dordrecht, begr. Dordrecht 2-7-1705, dochter van Abraham Hendrix van Slingelandt en Jannetie Boudewijns de Coninck. Theodora huwde 2e Kijfhoek 6-9-1670 met Arent van Zwol, wednr. van Brechtgen Willems.

De ouders van Theodora lieten op 1 december 1620 te Dordrecht een dochter Dircxken dopen. Vermoedelijk is dit een eerder geboren dochttertje. Theodora zou anders 15 jaar ouder dan haar eerste man geweest zijn en 14 jaar ouder dan haar tweede man<sup>1</sup> en met een eerste bevalling op 40-jarige leeftijd en nog drie kort daarna een frequentie aan zwangerschappen gehad hebben die

voor die leeftijd niet gebruikelijk is. Het gezin De Ras heeft vermoedelijk financiële problemen gehad. In 1660 krijgt Theodora 400 gulden op voorhand uit de erfenis van haar innocente nicht Catharina Ruijs (dochter van haar moeders zuster Elysabeth Boudewynsdr. de Coninck).<sup>2</sup> In 1666, als zij als weduwe met drie kleine kinderen is achtergebleven, blijkt zij tot grote armoede vervallen te zijn. Tot dan toe werd zij door haar familie zowel van vaders als van moeders zijde ondersteund. Ter verzekering van continuering daarvan verklaarde zij haar te verwachten erfdeel van haar nicht Catharina Ruijs niet aan zichzelf, maar aan haar kinderen in vruchtgebruik te zullen laten toekomen.<sup>3</sup> In 1668 is Catarina Ruijs overleden. Theodora krijgt het huisraad ter waarde van 58 gulden en 15 stuivers.<sup>4</sup>

Kinderen uit dit huwelijk:

1. *Abraham*, ged. Breda (Gr. K.) 21-1-1661, begr. Breda maart 1662.
2. *Margrieta Dras*, ged. Breda (Gr. K.) 6-8-1662. Zij huwde Dordrecht 9-2-1688 met Jan Gerritss, j.m. van Dordrecht.
3. *Jan of Johannes*, volgt III.
4. *Abram*, ged. Dordrecht 8-5-1665. Hij is vermoedelijk identiek met Abraham de Rat, die op 18-4-1694 te Dordrecht voor het gerecht trouwde met *Jannette Vermandelen*.

Vreemd genoeg werd Abraham niet door zijn moeder geassisteerd die toen nog in leven was, maar door Sebastiaan van der Hoop, een persoon die ik niet thuis kan brengen. Abraham liet op 1-4-1697 te Dordrecht een dochter Theodora dopen. Arent van Swol, Theodora's tweede man, is op een wat lugubere wijze weduwnaar geworden. Arent wilde op 12-7-1669 een avondje stappen, waarover hij met zijn vrouw, Brechtgen Willems, ruzie kreeg. Arent ging toch en uit woede heeft Brechtgen zich ten aanschouwen van enige buurvrouwen in de bedstee opgehangen.<sup>5</sup> Arent, die kapitein bij de compagnie van luitenant-kolonel Franchois Palm te Dordrecht was, werd later sluiswachter aan de Grote Sluispoort.<sup>6</sup>

III. **Jan of Johannes de Ras**, geen doop gevonden, twijfder, na zijn huwelijk brugwachter van de Pelserbrug te Dordrecht en havenmeester,<sup>7</sup> begr. Dordrecht (Gr. K.) 14-3-1702. Hij huwde Dordrecht (Augustijnerkerk) 1-5-1683 met **Jannetje Jans van de Wercken**, j.d. van Dordrecht, overl. (verm. te Bruinisse) tussen 19-3-1709 en 4-6-1722, dochter van Johannes Pietersz. van de Wercken en diens eerste vrouw Maria Cornelis van Gernaate (ook: van Granaten)<sup>8</sup>. Jannetje huwde 2e Dordrecht (gerecht) 13-5-1703 met Jacob Jacobsz. Bal, j.m. van Bruinisse.

Jannetje was mogelijk Oud-Katholiek. Haar vader liet althans zijn kinderen uit zijn tweede huwelijk Oud-Katholiek dopen. In 1699 ontving zij na het overlijden van haar vader haar erfenis, die bestond uit een geldbedrag over haar moederlijk erfdeel, een geldbedrag over de legitieme portie van haar vaderlijk erfdeel en een zilveren mosterdpot met een zilveren kop.<sup>9</sup> De twee kinderen die Jan de Ras naliet zijn op 23-7-1703 verticht.<sup>10</sup> Toen Jannetje overleed was alleen de jongste dochter Johanna nog in leven. Zij liet haar dochter en haar weduwnaar, Jacob Bal, een huis na aan de Ring in Bruinisse, dat door hen in 1722 verkocht werd.<sup>11</sup>

Kinderen uit dit huwelijk:

1. *Maria*, ged. Dordrecht 15-9-1683, begr. Dordrecht (Gr. K.) 19-11-1683.
2. *Maria*, ged. Dordrecht 6-11-1684, overl. Dordrecht in het Gasthuis maart 1709, begr. Nieuwe Kerk 19-3-1709.

In 1707 verkeerde zij in grote moeilijkheden. Haar moeder had haar buiten de deur gezet en zo verliet zij berooid haar moederlijke woning in Bruinisse en keerde terug naar Dordrecht, waar zij haar toevlucht zocht bij haar stiefgrootvader, Arent van Swol. Deze gaf haar 20 gulden, zodat zij nieuwe kleren kon kopen om zich voor een dienst in huur te begeven. Hij kreeg dit bedrag van de weeskamer waar haar vaderlijk erfdeel berustte.<sup>12</sup> Een jaar later kreeg zij wederom 20 gulden voor nieuwe kleren. Zij lag toen wegens ziekte in het Gasthuis te Dordrecht. Bijna hersteld moest zij dit toen verlaten en zij had nette kleren nodig om op een behoorlijke wijze de kost te verdienen.<sup>13</sup> Het is daarna toch niet goed met haar gegaan. Zij is in maart 1709 in het Gasthuis overleden.

3. *Johanna*, ged. Dordrecht 13-1-1687, overl. voor 1702.
4. *Theodora*, ged. Dordrecht 9-1-1690, overl. voor 1702.
5. *Margrieta*, ged. Dordrecht 4-4-1693, overl. voor 1702.
6. *Johannes*, ged. Dordrecht 27-7-1695, overl. voor 1702.
7. *Johanna Jans*, ged. Dordrecht 2-9-1696, won. Sirjansland, overl. 1738/1745.<sup>14</sup> Zij huwde 1<sup>e</sup> Bruinisse (ondertr. 8-5-1722) met *Theeuwis Abrahamze van der Linden* (ook: *Lomjaux*), ged. Sirjansland juli 1698, zoon van Abram Jansz. Lomeaux en Maetje Teeuwis van der Have. Zij huwde 2<sup>e</sup> Sirjansland 29-3-1726 met *Jan Jacobs van der Have*, geb. Sirjansland 26-7-1705, overl. na 2-6-1776,<sup>15</sup> zoon van Jacob Joostz. van der Have en Jannetje Jansdr. Schelstraete. Johanna werd op 26-2-1722 ontslagen uit de weeskamer van Bruinisse wegens het bereiken van de vijftwintig-jarige leeftijd.<sup>16</sup>

#### NOTEN

1. G.A. Dordrecht, O.N.A. 322, d.d. 4-12-1668.
2. G.A. Breda, Vestboeken R 537, fol. 20, d.d. 16-2-1660.
3. G.A. Dordrecht, O.N.A. 206, fol. 155, d.d. 1-6-1666.
4. G.A. Dordrecht, O.N.A. 271, d.d. 25-4-1668.
5. G.A. Dordrecht, O.N.A. 225, fol. 69, d.d. 13-7-1669.
6. G.A. Dordrecht, O.S.A. 3058-3060, fol. 29v, 30: Thesauriersrekeningen.
7. G.A. Dordrecht, O.S.A. 3058-3059, fol. 29v, 30: Thesauriersrekeningen.
8. G.A. Dordrecht, O.N.A. 584, fol. 210, d.d. 22-6-1692.
9. G.A. Dordrecht, O.N.A. 636m no. 59, fol. 243, d.d. 28-7-1699.
10. G.A. Dordrecht, Weeskamer 93, fol. 41, d.d. 23-7-1703.
11. R.A. Zeeland, R.A. Eilanden (Bruinisse) 4478, fol. 21, d.d. 4-6-1722.
12. G.A. Dordrecht, Weeskamer 94, fol. 46v, d.d. 21-11-1707.
13. G.A. Dordrecht, Weeskamer 94, fol. 85, d.d. 26-11-1708.
14. R.A. Zeeland, DTB Sirjansland, 20-1-1738: doop van haar laatste kind. DTB Dreischor 4, 5-3-1745: Jan van der Have hertrouwt als weduwnaar van Janna de Rast.
15. R.A. Zeeland, DTB Sirjansland 1, fol. 54, d.d. 2-6-1776: getuige bij de doop van een kleinzoon.
16. R.A. Zeeland, R.A. Eilanden (Bruinisse) 4502, fol. 19v, d.d. 26-2-1722.